

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 9.2.2010
COM(2010)46 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА
относно прилагането на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета

SEC(2010)115

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

относно прилагането на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Това е четвъртият от поредица от доклади, които Комисията е длъжна да представя веднъж на всеки три години по силата на член 7 от Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета относно организацията на извадково изследване на работната сила в Общността¹ (наричан по-долу „ИРС законодателство“). Първият доклад бе представен от Комисията през 2000 г. и обхващаше периода 1998—1999 г., вторият бе представен през 2003 г. и обхващаше периода 2000—2002 г., а третият бе представен през 2006 г. и обхващаше периода 2003—2005 г.

В настоящия доклад е документиран напредъкът, постигнат от държавите-членки, страните кандидатки² и страните от ЕАСТ (наричани по-долу „участващи страни“) през 2006 и 2007 г.³ по отношение на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета, изменен с Регламент (ЕО) № 2104/2002 на Комисията⁴ и с Регламент (ЕО) № 2257/2003 на Европейския парламент и на Съвета⁵. По-специално, с Регламент (ЕО) № 2257/2003 бяха направени някои нововъведения в ИРС законодателството от 2006 г. нататък, които включват следното:

- шест допълнителни характеристики на изследването;
- задължително включване на модул „п“, отнасящ се до нетипичното работно време, което досега е било изследвано на основата на устна договорка;
- разграничаване на основни променливи, които следва да бъдат изследвани на тримесечна основа, и на структурни променливи, които е необходимо да бъдат изследвани само като средни годишни стойности и при които може да се използва подизвадка на пълната годишна извадка.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

По-долу е обобщен постигнатият напредък при прилагането на конкретните аспекти на ИРС законодателството, описани в предходния параграф. Оценките, представени в настоящия доклад, се основават на докладите относно качеството, данните и останалата

¹ ОВ L 77, 14.3.1998 г., стр. 3.

² В настоящия доклад за първи път е включена и Бившата югославска република Македония. В някои таблици се използва съкращението МК. Това е временен код, който не предопределя окончателното класификационно обозначение на тази страна, единно решение по което ще бъде взето след приключване на преговорите, които понастоящем се водят по този въпрос в рамките на ООН.

³ Поради закъснение при подаването на докладите за 2008 г. относно качеството, и с оглед на прехода в класификацията NACE, беше решено 2008 г. да не бъде включена в настоящия доклад.

⁴ ОВ L 324, 29.11.2002 г., стр. 14.

⁵ ОВ L 336, 23.12.2003 г., стр.6.

информация, получена от съответните страни, в допълнение към анализите на националните въпросници.

2.1. Изпълнение на непрекъснати тримесечни изследвания — член 1

Направени бяха допълнителни подобрения по отношение на осъществяването на непрекъснатото изследване и на изготвянето и разпространението на тримесечните резултати. В частност, през 2007 г. Люксембург започна да изготвя тримесечни резултати, а Хърватия премина към непрекъснато изследване. Единствено Турция и Швейцария все още не прилагат непрекъснато изследване. Турция обаче изготвя тримесечни резултати, докато Швейцария планира да въведе непрекъснато изследване през 2010 г.

През 2007 г. всички участващи страни, провеждащи непрекъснато изследване, с изключение на България, бяха спазили изискването да бъдат обхванати всички седмици на годината. Това бележи подобрение за Унгария⁶, Словения и Румъния, които до 2005 г. имаха само частично покритие, и за Хърватия, в резултат на въвеждането през 2007 г. на непрекъснатото изследване.

От друга страна, е отбелязан нищожен или не е постигнат никакъв напредък от Люксембург, Словения, Унгария, Нидерландия и Германия по отношение на равномерно разпределение на референтните седмици през цялата година, тъй като тези страни все още до голяма степен не се придържат към него.

2.2. Единици и обхват на изследването — член 2

Участващите страни все още прилагат различни концепции за местно население, като някои от тях се основават на продължителността на престоя, а други — на правния статус, който обикновено предполага административна регистрация в списъците на населението.

Що се отнася до покриването на националната икономическа територия, Франция все още не отговаря на изискванията, тъй като *départements d'outre-mer* (DOM), не са обхванати през първото, третото и четвъртото тримесечие. При все това продължава да се работи за постигането до 2013 г. на пълно покритие.

Друг аспект, касаещ географската съпоставимост, е свързан със съществуването на различни национални практики по отношение на колективните домакинства. Те се отнасят до степента на покритие на институционализираното население от извадката (пълно, частично или никакво), методите за събиране на информация (пряко обследване на институционални домакинства или чрез частното домакинство, с което хората в колективни домакинства поддържат връзки) и включването или изключването им от целевото население при изчисляване на статистическата достоверност на изследването. Няколко страни демонстрират непоследователност, като не обхващат с извадката колективните домакинства, а отнасят към извадката общия брой на населението (Белгия, Ирландия, Латвия, Малта, Румъния, Словения и Швейцария), или — алтернативно — изследват лица, живеещи в колективни домакинства, но при изчисляване на статистическата достоверност на изследването вземат под внимание само населението в частните домакинства (Литва).

⁶ Въпреки че официално са обхванати всички седмици на годината, Унгария все още извършва много ограничен брой интервюта във връзка с последната седмица от всяко тримесечие.

От шестте страни, които включват в извадката физически лица, само Дания и Финландия предоставят на Евростат информация за домакинствата, като използват подизвадка. При Дания обаче подизвадката е твърде непълна. От друга страна, Швеция, Норвегия, Исландия и Швейцария въобще не изпращат данни за домакинствата. Дания и Швеция наскоро се ангажираха да предоставят данни за домакинствата напълно в съответствие с регулаторната рамка от 2010 г. нататък, докато на Норвегия ще бъде нужно повече време.

2.3. Изисквания за точност — член 3, параграфи 1 и 2⁷

Що се отнася до изискването за точност по член 3, параграф 1, горният праг от 8 % на относителната стандартна грешка при прогнозна оценка на безработицата в размер на 5 % от населението в трудоспособна възраст беше надвишен както през 2006, така и през 2007 г. в 35 региона по NUTS II от общо 288 (292 през 2007 г.) с над 300 000 жители. Тези региони са разположени във Франция (10 региона), Обединеното кралство (8), Гърция (5), Полша (5), Румъния (3), Португалия (2), България (1) и Белгия (1). Във Франция обаче е в ход работата по изготвянето на нов формат на изследването на работната сила, включително за постепенно увеличаване на размера на извадката, което от началото на 2011 г. следва да направи възможно изпълнението на това изискване. Полша, от своя страна, постепенно увеличи размера на извадките от регионите, в разрез с изискването на член 3, параграф 1, средно със 7 % през 2008 и 2009 г.

Що се отнася до изискването за точност по член 3, параграф 2, Германия, Полша и Румъния не изпълниха установеното за страните с 20 милиона жители или повече изискване за горен праг от 2 % на относителната стандартна грешка при оценката на промяната между две последователни тримесечия по отношение на 5 % от населението в трудоспособна възраст. С цел да се съобрази с изискването, Полша планира от 2010 г. да удвои размера на извадката. За Белгия, България, Дания, Естония, Латвия, Литва, Словения и Хърватия относителната стандартна грешка беше над 3 % — определеният горен праг за страни с население между 1 и 20 милиона.

2.4. Характеристики на изследването — член 4, параграф 1

От последния доклад насам бе констатирано общо подобрение по отношение на пълнотата на масивите от данни, например във връзка с променливите в модул „а“, касаещ демографските показатели, или модул „е“, касаещ видимата непълна заетост. Шестте нови характеристики, въведени с Регламент (ЕО) 2257/2003, са напълно приложени от повечето страни през 2006 г.⁸. Някои участващи страни обаче все още не са предвидили част (а в отделни случаи — и пълните поднабори) от задължителните променливи. Ирландия все още изпраща неизрядни данни за състава на домакинствата и националната принадлежност на респондентите. Независимо от това през есента на 2009 г. беше даден нов тласък на усилията за привеждане в съответствие с ИРС

⁷ Изискванията за точност, изложени в член 3, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) 577/98 на Съвета, предоставят известно поле за интерпретация. Освен това те се отнасят до теоретична ситуация, която трудно се среща на практика. Ето защо тяхната оценка непременно почива върху хипотези за всеки конкретен случай. Поради това на нея не следва да се гледа като на предоставяща убедителни доказателства за съответствие на изискванията, а само като на нагледно косвено доказателство за отклонения от изискванията.

⁸ Ирландия въведе четири нови характеристики през 2007 г., но една все още липсва. Финландия и Норвегия въведоха някои от тях през 2008 г., докато Швейцария ще направи това през 2010 г.

законодателството, като удовлетворително решение може да се очаква до края на годината.

2.5. Ad hoc модули — член 4, параграф 2

За 2006 и 2007 г. са планирани съответно *ad hoc* модул за прехода от работа към пенсия и друг такъв модул за трудовите злополуки и свързаните с работата здравословни проблеми.

Всички участващи страни изпълниха и двата *ad hoc* модула, с изключение на Хърватия и Исландия през 2006 г., и Турция, Бившата югославска република Македония и Швейцария и през двете години⁹. По правило първоначалните данни бяха своевременно изпратени, с изключение на Ирландия за 2006 г. и Дания, Франция, Исландия и Норвегия за 2007 г. Необходимо беше обаче няколкократно препредаване на данните, за да се получи масив от точни данни. Някои страни се отклониха от определения референтен период, който обхващаше цялата година или второто тримесечие. По отношение на модула за 2007 г., Обединеното кралство използва като референтен период първото тримесечие, докато Нидерландия и Австрия разпростряха извадката върху повече от едно тримесечие, без обаче да обхванат цялата година.

2.6. Определението за безработица и дванадесетте принципа за формулиране на въпросниците — член 4, параграф 3

През 2006 и 2007 г. осем страни — Италия, Люксембург, Латвия, Унгария, Румъния, Словакия, Хърватия и Норвегия — промениха въпросниците си, с цел да ги съобразят в по-висока степен с определението за безработица, предвидено в Регламент (ЕО) № 1897/2000 на Комисията¹⁰. До края на 2007 г. Дания, Франция, Италия, Латвия, Австрия, Румъния, Норвегия и Швейцария вече напълно се бяха съобразили с изискванията. Повечето проблеми в отклонилите се страни продължават да бъдат свързани с референтния период във връзка с готовността за започване на работа (Белгия, България, Чешката република, Гърция, Ирландия, Кипър, Литва, Люксембург, Унгария, Малта, Нидерландия, Полша, Словения, Финландия, Хърватия, Бившата югославска република Македония, Турция, Исландия) и последващи въпроси за проверка на статуса в заетостта на временно освободените от работа лица (България, Чешката република, Германия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словакия, Швеция, Обединеното кралство, Хърватия, Исландия). Испания, Великобритания и Исландия установиха долната възрастова граница на 16 г., докато Естония, Ирландия, Словения и Бившата югославска република Македония не са изследвали правилно лицата, които не търсят работа, тъй като те вече са си били намерили работа.

През 2006 и 2007 г. няколко страни направиха промени във въпросниците си, за да ги съобразят в по-голяма степен с дванадесетте принципа за формулиране на въпросника. Въпреки това, през 2007 г. само принципи 8 и 11 са били спазени от всички участващи страни.

Повечето отклонения продължават да касаят:

⁹ Турция изпълни *ad hoc* модула за 2007 г., но не е изпратила резултатите на Евростат.
¹⁰ ОВ L 228, 8.9.2000 г., стр. 18.

- изследванията за формална връзка с работата при временно освободените от работа лица (принцип 2),
- въпроса за търсенето на работа, без да се уточнява, че също трябва да се вземе под внимание и търсенето на незначителна работа (принцип 3),
- конкретното посочване на референтните периоди на заетост, търсене на работа и методите за търсене на работа и на моментната възможност за започване на работа (принцип 6),
- конкретното посочване, че контактът с публично бюро по труда като активен метод за търсене на работа следва да се отграничи от подновяването на регистрацията с оглед получаване на обезщетения за безработица и от помощта, предоставяна от бюро по труда с цел подобряване на професионалната пригодност за трудова заетост на регистрираното безработно лице (принцип 10).

Ирландия, Малта и Хърватия обаче са започнали с въпроси за основния статус, в нарушение на принцип 1. Нидерландия е използвала актуалното положение като референтен период за наемане на работа, което представлява отклонение от принцип 6, и е задавала въпроси във връзка с търсенето на работа само на изразилите готовност за работа, което противоречи на принцип 7¹¹. Четири страни — Испания, Австрия, Румъния и Швеция — напълно спазиха всички принципи¹².

Няколко страни промениха въпросника си след 2007 г. или са планирали да направят това в следващите години, за да се съобразят с определението за безработица или да спазят изцяло дванадесетте принципа (виж таблица 15). Литва се ангажира да спазва изискванията и в двата аспекта, считано от 2010 г..

2.7. Структурни променливи — член 4, параграф 4

Седем страни, а именно Испания, Германия, Франция, Нидерландия, Финландия, Обединеното кралство и Норвегия, се възползваха от възможността за изследване на структурните (годишни) променливи при подизвадка на пълната годишна извадка през 2006 и 2007 г. Въпреки това, само Испания е използвала подизвадка за почти всички 42 структурни променливи. Нидерландия, Обединеното кралство и Норвегия са използвали тази възможност за около половината от тях, докато Финландия, Германия и Франция са я използвали за много ограничен брой годишни променливи. Някои страни не са осигурили съгласуваност на общата стойност между годишната подизвадка и средната годишна стойност на тримесечните резултати. Освен това, вероятно по причина на първоначални трудности от технически характер при използването на подизвадка, годишните претеглени стойности по правило са били предоставени прекалено късно в съответната година на въвеждане на подизвадката, което е попречило на навременното разпространение на годишните резултати.

¹¹ Нидерландия в момента е започнала работа по пълното привеждане в съответствие с принципи 6 и 7.

¹² Неотдавна работна група по въпросите на качеството на работната сила, която е координирана от Евростат, призна, че е необходимо да се внесе по-голяма яснота по отношение на някои от принципите. Поради това тя препоръча дванадесетте принципа да бъдат преразгледани от група от експерти, създадена от Евростат.

2.8. Предаване на резултатите — член 6

Почти всички участващи страни изпратиха първоначалните си данни в рамките на 12-седмичния срок за предаването им. Често обаче се е налагало времеемко ново предаване на данните. Що се отнася до спазването на срока за изпращане на изрядни файлове, само Испания и Португалия винаги предаваха микроданните своевременно за всички тримесечия на 2006 и 2007 г., докато Малта, Хърватия, Бившата югославска република Македония и Исландия закъсняваха при всяко предаване и през двете години, а Белгия, Ирландия, Италия, Турция и Швейцария¹³ закъсняваха по отношение на всяко предаване на данни за 2006 г.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Като цяло, в разглеждания период участващите страни отбелязаха добър напредък в посока към по-пълно съответствие с ИРС законодателството. Националните изследвания са били адаптирани по начин, който позволява да бъдат взети под внимание промените в законодателството на Европейския съюз и привеждането им в съответствие с вече поставените изисквания по време на предишния доклад, по отношение на които са били наблюдавани отклонения в национален мащаб. Качеството на изследванията на работната сила в национален и общностен мащаб като цяло следователно се е подобрило, особено по отношение на критериите за значимост, точност, географска съпоставимост и своевременност.

Всички държави-членки вече провеждат непрекъснато изследване, предоставящо резултати за всяко тримесечие, като почти всички обхващат всички седмици от годината. Значимостта на изследването на работната сила в мащабите на Общността бе подобрена чрез прилагането на шестте нови характеристики, чрез намаляване на броя на задължителните променливи, за които не са били предоставяни данни, и с изпращането на микроданни до Евростат от още две допълнителни страни. Засилена е съпоставимостта между отделните страни, тъй като няколко страни преработиха своите въпросници с цел съобразяването им с определението за безработица и по-пълното спазване на дванадесетте принципа по отношение на въпросите за трудовия статус. Точността на много национални изследвания спечели от по-доброто оформление и организация — например чрез увеличаване на размера на извадката, по-ефикасна система на ротация, подобрена система за претегляне или чрез въведените компютърни програми, които заменят въпросниците на хартиен носител. С няколко изключения, навременността на предаването на данни също бележи подобрене.

Вече са в процес на подготовка допълнителни подобрения както на национално, така и на европейско равнище. Допълнителен тласък за подобряване на качеството на изследването на работната сила в мащабите на Общността може да се очаква през следващите години, с изпълнението на 43-те препоръки на Работната група по въпросите на качеството на изследването на работната сила¹⁴.

¹³ Бившата югославска република Македония и Турция започнаха да предават данни с масивите от данни за 2006 г. Швейцария, извършваща годишно изследване, изпрати само един набор от данни.

¹⁴ Окончателният доклад на работната група е на разположение при поискване.

Констатирани са обаче някои отклонения от пълното прилагане на ИРС законодателството. Основните опасения на Комисията в тази връзка са изложени по-долу.

Първоначално предаваните данни понякога не са били с достатъчно добро качество за разпространение и са били необходими няколко прередактирания преди да бъде изпратен приемлив вариант. Това се отрази неблагоприятно върху навременността на разпространение на данните и попречи на въвеждането на график за разпространението на резултатите от изследването на работната сила, който би бил високо оценен от потребителите и още повече би увеличил значимостта на проучването.

Досега, въпреки постигнатия напредък след последния доклад, повечето страни все още не са се съобразили с определението на безработица или все още не спазват изцяло дванадесетте принципа за формулирането на въпросите за трудовия статус. Това намалява географската съпоставимост на основните разчети, свързани със заетостта и безработицата. Географската съпоставимост също така е повлияна от използването на различни понятия и практики, като например по отношение на местното население или обхващането на институционални домакинства.

Въпреки че не е възможно да се дадат ясни заключения по отношение на съответствието с изискванията за точност (вж. бележка под линия 7), резултатите от оценката, представени в настоящия доклад, сочат, че положените досега усилия не винаги са били достатъчни, за да се съставят напълно надеждни прогнози. Някои страни все още трябва да коригират концепцията на своето изследване, например чрез увеличаване на размера на извадката или чрез възприемане на подходящи модели на ротация, така че да се подобри значително точността на прогнозите на регионално ниво или на промените по тримесечия.

Малко страни досега са се възползвали от възможността за използване на подизвадка за изследване на структурните променливи, която бе замислена като основен инструмент за намаляване на тежестта върху респондентите.

Що се отнася до *ad hoc* модулите, обхватът и спазването на крайния срок за предаване на данните бяха задоволителни. Комисията ще продължи да работи в тясно сътрудничество с държавите-членки, за да осигури пълното спазване от тяхна страна на ИРС законодателството. Евростат следи за спазването му на регулярна основа. При установяване на несъответствие Комисията предприема необходимите действия.